

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

**Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie
za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

INFORMACJA O ZAWODZIE

Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa opieki długoterminowej (222213)

Pielęgniarki z tytułem specjalisty

**Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej rozpowszechnianie
za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

INFORMACJA O ZAWODZIE

Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa opieki długoterminowej (222213)

Pielęgniarki z tytułem specjalisty

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy

Publikacja opracowana w ramach projektu **Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój, Oś priorytetowa II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.4 Modernizacja publicznych i niepublicznych służb zatrudnienia oraz lepsze dostosowanie ich do potrzeb rynku pracy

PROJEKT NR: POWR.02.04.00-00-0060/16-00

Partnerzy projektu INFODORADCA+:

- DORADCA Consultants Ltd Sp. z o.o., Gdynia
- Instytut Technologii Eksploatacji – Państwowy Instytut Badawczy, Radom
- Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa
- Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa
- PBS Sp. z o.o., Sopot

INFORMACJA O ZAWODZIE

Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa opieki długoterminowej (222213)

© Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy, Warszawa 2018

Kopiowanie i rozpowszechnianie w całości lub w części dozwolone wyłącznie za podaniem źródła.

ISBN 978-83-7789-495-8 [44]

Publikacja bezpłatna

Zdjęcie na okładce wykonane przez zespół ekspercki.

SPIS TREŚCI

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU	3
1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności).....	3
1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu.....	3
1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD	3
1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący	3
2. OPIS ZAWODU.....	4
2.1. Synteza zawodu	4
2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania	4
2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy).....	5
2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne.....	7
2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie	8
2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji	9
2.7. Zawody pokrewne	10
3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE	11
3.1. Zadania zawodowe	11
3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Prowadzenie działań edukacyjnych.....	11
3.3. Kompetencja zawodowa Kz2: Prowadzenie bieżącej opieki nad pacjentami	12
3.4. Kompetencja zawodowa Kz3: Wykonywanie świadczeń diagnostycznych.....	12
3.5. Kompetencja zawodowa Kz4: Wykonywanie świadczeń rehabilitacyjnych.....	13
3.6. Kompetencje społeczne.....	14
3.7. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu.....	14
3.8. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji.....	15
4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO.....	15
4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie	15
4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu	16
4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów	17
4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie.....	18
5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)	18
6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE	19
7. SŁOWNIK POJĘĆ	21
7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze)	21
7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe)	23

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU

1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności)

Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa opieki długoterminowej 222213

1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu

- Pielęgniarka.
- Pielęgniarka opieki długoterminowej.
- Pielęgniarka podstawowej opieki zdrowotnej.

1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD

W Międzynarodowym Standardzie Klasyfikacji Zawodów ISCO–08 odpowiada grupie:

- 2221 Nursing professionals.

Według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007):

- Sekcja Q – Opieka zdrowotna i pomoc społeczna.

1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący

Notka metodologiczna

Opis informacji o zawodzie opracowano na podstawie:

- analizy źródeł (akty prawne, klasyfikacje krajowe, międzynarodowe), źródeł internetowych oraz wyników badań i analiz prowadzonych w projekcie SPO RZL (2006-2007) „Opracowanie i upowszechnianie krajowych standardów kwalifikacji zawodowych”,
- analizy opisu zawodu zamieszczonego w wyszukiwarce opisów zawodów na Portalu Publicznych Służb Zatrudnienia,
- badań ankietowych prowadzonych w projekcie INFODORADCA+ w październiku 2018 r.,
- zebranych opinii od recenzentów, członków panelu ewaluacyjnego oraz zespołu ds. walidacji i jakości informacji o zawodach.

Autorzy i eksperci opiniujący

Zespół Ekspercki:

- Wojciech Gostomski – DORADCA Consultants Ltd. sp. z o.o., Gdynia.
- Anna Lakowska – Centrum Medyczne Medycyna Rodzinna, Grupa LUX MED, Gdańsk.
- Małgorzata Wieczorek – Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Pielęgniarek i Położnych Środowiskowo-Rodzinnych MED-DOM, Gdańsk.

Zespół ds. walidacji i jakości informacji o zawodzie:

- Joanna Gralak-Merchel – DORADCA Consultants Ltd. sp. z o.o., Gdynia.
- Jolanta Religa – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.
- Krzysztof Symela – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom
- Włodzimierz Walkusz – DORADCA Consultants Ltd. sp. z o.o., Gdynia.

Recenzenci:

- Magdalena Reiwer-Gostomska – Gdański Uniwersytet Medyczny, Gdańsk.
- Elżbieta Rojek – Copernicus Podmiot Leczniczy sp. z o.o., Gdańsk.

Panel ewaluacyjny – przedstawiciele partnerów społecznych:

- Paweł Bagniewski – Zakładowa Organizacja Związkowa Ogólnopolskiego Związku Zawodowego Pielęgniarek i Położnych przy Szpitalu Marynarki Wojennej w Gdańsku, Gdańsk.
- Barbara Szyszka – Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych w Gdańsku, Gdańsk.

Data (rok) opracowania opisu informacji o zawodzie: 2018 r.

WAŻNE:

W tekście opisu informacji o zawodzie występują podkreślenia wybranych określeń wraz z indeksem górnym, który wskazuje numer definicji w słowniku branżowym w punkcie 7.2.

2. OPIS ZAWODU

2.1. Synteza zawodu

Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa opieki długoterminowej sprawuje opiekę pielęgniarską nad pacjentami obłożnie, przewlekłe chorymi i niepełnosprawnymi w szpitalach, przychodniach, placówkach opiekuńczo-leczniczych oraz w warunkach domowych. Posiada wymagane kwalifikacje potwierdzone odpowiednimi dokumentami, udziela świadczeń w zakresie edukacji zdrowotnej, świadczeń diagnostycznych, pielęgnacyjnych, leczniczych i rehabilitacyjnych.

2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania

Opis pracy

Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa opieki długoterminowej planuje i realizuje kompleksową opiekę pielęgniarską nad obłożnie i przewlekłe chorymi oraz niepełnosprawnymi w różnych placówkach opiekuńczych, przychodniach i w warunkach domowych. W procesie pielęgnacyjnym pielęgniarka opieki długoterminowej ma za zadanie rozpoznanie stanu pacjentów i środowiska, w którym funkcjonują, zaplanowanie i zrealizowanie opieki oraz ocenienie wyników świadczonej opieki na rzecz pacjentów. Głównym celem pielęgniarskiej opieki długoterminowej jest przygotowanie pacjentów do sprawowania samoopieki i samopielęgnacji. Równie ważnym aspektem jest przygotowanie rodziny lub opiekunów do wykonywania czynności związanych z pielęgnacją pacjentów, a także wykształcenie u chorych umiejętności radzenia sobie ze swoją chorobą i niepełnosprawnością.

WAŻNE:

Pielęgniarka – specjalista opieki długoterminowej ma obowiązek odbywać nie mniej niż cztery wizyty domowe w tygodniu u pacjentów objętych opieką. Czas objęcia chorych opieką długoterminową wynosi zwykle 6 miesięcy, jednak zależy od stanu zdrowia pacjentów i może być przedłużany w zależności od potrzeb.

Sposoby wykonywania pracy

Praca w zawodzie **pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa opieki długoterminowej** ma charakter zarówno umysłowy, jak i fizyczny. Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa opieki długoterminowej wykorzystuje narzędzia, techniki i procedury właściwe dla sprawowania opieki nad pacjentem. W stosunku do pacjentów objętych opieką realizuje m.in. następujące czynności:

- przeprowadzanie wywiadu²³ z chorymi,
- ustalanie planu opieki,
- ocena świadomości, stanu ogólnego oraz psychicznego, według przyjętej skali,
- wykonywanie badania fizykalnego³,
- przygotowywanie i aktywizowanie do samoopieki i samopielęgnacji,
- dobór technik karmienia,

- karmienie przez zgtębnik²⁶, PEG¹²,
- pielęgnacja w przypadku zastosowania przetok¹⁴, PEG i w stomii¹⁹,
- pomiar i ocena poziomu glukozy,
- pomiar i ocena ciśnienia tętniczego, tętna,
- cewnikowanie⁵ pęcherza moczowego,
- udzielanie pierwszej pomocy w stanach zagrożenia życia,
- podawanie leków różnymi drogami i technikami, samodzielnie oraz na zlecenie lekarza,
- zakładanie opatrunków na rany, odleżyny, oparzenia,
- zdejmowanie szwów,
- pomiar i ocena obrzęków,
- kontrola bilansu wodnego⁴,
- edukacja w zakresie samopielęgnacji w odniesieniu do różnych chorób,
- rehabilitacja przytóżkowa¹⁵ w ramach profilaktyki przeciwoleżynowej,
- dokumentowanie wykonanych czynności i obserwacji.

W ramach opieki nad pacjentami pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa opieki długoterminowej kontaktuje się m.in. z:

- pozostałymi członkami zespołu terapeutycznego²⁴,
- lekarzami spoza zespołu terapeutycznego,
- pielęgniarkami rodzinnymi,
- pielęgniarkami hospicyjnymi,
- pracownikami ośrodków pomocy rodzinie.

Praca może być wykonywana przez kobiety i mężczyzn.

WAŻNE:

Aby rozpocząć długoterminową opiekę pielęgniarczą w stosunku do chorych, konieczne jest łączne spełnienie następujących warunków: skierowanie wystawione przez lekarza, który ma podpisaną odpowiednią umowę z NFZ, kwalifikacja pielęgniarza według skali Barthel¹⁷ oraz pisemna zgoda pacjenta lub prawnego opiekuna.

Więcej szczegółowych informacji znajduje się w sekcjach: 3.1. Zadania zawodowe oraz 3.2, 3.3, 3.4 i 3.5. Kompetencje zawodowe.

2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy)

Warunki pracy

Praca w zawodzie pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa opieki długoterminowej może być wykonywana w budynkach, a w szczególnych wypadkach (związanych np. z transportem chorych) na wolnym powietrzu. Pomieszczenia, gdzie wykonywana jest praca pielęgniarki, posiadają zazwyczaj oświetlenie dzienne i sztuczne oraz instalacje klimatyzacyjne. Praca wykonywana jest przeważnie na stojąco, w wymuszonej pozycji ciała.

Miejsce pracy są m.in.:

- oddziały szpitalne,
- gabinety w przychodniach,
- pracownie diagnostyczne,
- pomieszczenia warsztatów terapii zajęciowej²¹.

Praca może być realizowana także w środowisku domowym pacjentów.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie.

Wykorzystywane maszyny i narzędzia pracy

Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa opieki długoterminowej w działalności zawodowej wykorzystuje m.in.:

- podstawowy sprzęt i materiały jednorazowego użytku (igły, strzykawki, wenflony, gaziki),
- zestawy do cewnikowania (cewniki, worki do moczu),
- sprzęt do pomiaru ciśnienia tętniczego,
- glukometr⁹ do oznaczania poziomu glukozy,
- zestawy przeciwwstrząsowe²⁵,
- zestawy opatrunkowe i do usuwania szwów,
- zestawy do kroplowych wlewów dożylnych¹¹ (gaziki, plastry, opaski uciskowe),
- sprzęt rehabilitacyjny (piłki, drabinki, poduszki),
- wyroby medyczne (pampersy, higieniczne podkłady chłonne),
- środki ochronne²⁰ (rękawiczki, fartuchy, maseczki),
- środki do odkażania i dezynfekcji,
- pojemniki na zużyty sprzęt i materiały opatrunkowe,
- samochód osobowy.

Organizacja pracy

Praca w zawodzie **pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa opieki długoterminowej** może mieć charakter pracy jednozmianowej lub zmianowej. Praca jednozmianowa w dni powszednie dotyczy przeważnie pielęgniarek zatrudnionych na stanowiskach kierowniczych. Praca w systemie zmianowym ma charakter ciągły i odbywa się w dni powszednie, niedziele i święta, obejmuje najczęściej dyżury 12-godzinne pełnione na oddziałach szpitalnych. Godziny rozpoczęcia i zakończenia pracy są regulowane przez przepisy wewnętrzne pracodawcy.

Pielęgniarka może pracować indywidualnie, jednak najczęściej współpracuje z innymi osobami w ramach zespołu terapeutycznego. Zespół tworzą np.:

- inne pielęgniarki opieki długoterminowej,
- lekarze,
- psychologowie,
- instruktorzy terapii zajęciowej,
- rehabilitanci,
- dietetycy,
- ratownicy medyczni,
- radiolodzy,
- technicy EKG⁷,
- personel laboratorium i banku krwi,
- personel pomocniczy i inni przedstawiciele zawodów medycznych.

Pielęgniarki są ustawowo zobowiązane do zrzeszania się w Okręgowej Izbie Pielęgniarek i Położnych właściwej dla miejsca wykonywania zawodu. Członkostwo w izbie wiąże się z odprowadzaniem składek. Izby prowadzą rejestr pielęgniarek, orzekają w zakresie odpowiedzialności zawodowej i sprawują pieczę nad należytym wykonywaniem zawodów pielęgniarских.

WAŻNE:

Pielęgniarki – specjaliści pielęgniarstwa opieki długoterminowej, podobnie jak wszystkie inne pielęgniarki, ponoszą odpowiedzialność za działalność zawodową, w tym etyczną przed Rzecznikiem Odpowiedzialności Zawodowej i Sądem Pielęgniarek i Położnych, zgodnie z Kodeksem Etyki Zawodowej Pielęgniarki i Położnej.

Zagrożenia mające wpływ na bezpieczeństwo pracy człowieka

Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa opieki długoterminowej może być narażona m.in. na następujące zagrożenia:

- czynniki fizyczne: emitowane przez różne urządzenia promieniowanie, hałas, drgania, które mają działanie drażniące i mogą zaburzać funkcjonowanie układu nerwowego, odpornościowego czy zwiększyć ryzyko chorób nowotworowych,
- czynniki chemiczne: kontakt ze stosowanymi środkami do dezynfekcji⁶ i sterylizacji¹⁸, środkami czyszczącymi, środkami ochronnymi, podawanymi lekami, co może prowadzić do alergii i zatruć,
- czynniki biologiczne: bakterie, wirusy, grzyby chorobotwórcze oraz pasożyty, którymi pielęgniarka może zarazić się podczas bezpośredniego kontaktu z pacjentami, a które mogą powodować choroby zakaźne,
- czynniki ergonomiczne: wymuszona pozycja ciała, znaczny wysiłek fizyczny związany z opieką nad pacjentami (mogą skutkować chorobami narządu ruchu), dyskomfort wynikający z pracy zmianowej i w porze nocnej, ryzyko skaleczeń ostrymi narzędziami używanymi przy udzielaniu świadczeń,
- czynniki psychiczne: stres związany z opieką nad pacjentami, agresja słowna i fizyczna ze strony pacjentów, identyfikacja z problemami chorych i umierających pacjentów, które mogą prowadzić do wypalenia zawodowego.

2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne***Wymagania psychofizyczne***

Dla pracownika wykonującego zawód **pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa opieki długoterminowej** ważne są:

w kategorii wymagań fizycznych

- sprawność układu kostno-stawowego,
- wysoka ogólna wydolność fizyczna,
- sprawność narządu wzroku,
- sprawność narządu słuchu,
- sprawność zmysłu dotyku;

w kategorii sprawności sensomotorycznych

- spostrzegawczość,
- koordynacja wzrokowo-ruchowa,
- czucie dotykowe,
- ostrość słuchu,
- ostrość wzroku,
- rozróżnianie barw,
- zręczność rąk,
- zręczność palców;

w kategorii sprawności i zdolności

- dobra organizacja pracy własnej,
- dobra pamięć,
- gotowość niesienia pomocy,
- logiczne myślenie,
- zdolność koncentracji uwagi,
- podzielność uwagi,
- predyspozycje do postępowania z ludźmi,
- zdolność nawiązywania kontaktu z ludźmi,

- zdolność współpracy w zespole,
- łatwość wypowiadania się w mowie i/lub w piśmie,
- zdolność podejmowania szybkich i trafnych decyzji,
- zdolność analizowania sytuacji i podejmowania ryzyka,
- zdolność do przestrzegania reguł, przepisów i standardów,
- zdolność skutecznego przekonywania,
- zdolność indywidualnego podejścia do pacjenta;

w kategorii cech osobowościowych

- cierpliwość,
- empatia,
- wyrozumiałość,
- dokładność,
- odporność emocjonalna,
- uczciwość,
- wysoka kultura osobista,
- szacunek dla godności człowieka,
- radzenie sobie ze stresem,
- samodzielność,
- samokontrola,
- asertywność,
- gotowość do ustawicznego uczenia się.

Więcej informacji znajduje się w sekcjach: 3.6. Kompetencje społeczne; 3.7. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu.

Wymagania zdrowotne

W zawodzie wymagany jest dobry ogólny stan zdrowia. Pod względem wydatku energetycznego praca w tym zawodzie należy do prac średnio ciężkich. Występuje w niej również obciążenie umysłowe związane np. z analizowaniem, rozwiązywaniem problemów, podejmowaniem decyzji.

Przeciwwskazaniami do wykonywania zawodu **pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa opieki długoterminowej** są:

- choroby powodujące utratę przytomności (epilepsja⁸),
- niesprawność narządów wewnętrznych dużego stopnia,
- niesprawność narządu wzroku niedająca się skorygować okularami,
- nosicielstwo chorób zakaźnych oraz pasożytniczych,
- choroby psychiczne,
- niesprawność narządów ruchu.

WAŻNE:

O stanie zdrowia i ewentualnych przeciwwskazaniach do wykonywania zawodu orzeka lekarz medycyny pracy.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie.

2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Wykształcenie niezbędne do podjęcia pracy w zawodzie

Do podjęcia pracy w zawodzie **pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa opieki długoterminowej** wymagane jest posiadanie wykształcenia wyższego I stopnia oraz ukończenie szkolenia specjalizacyjnego w dziedzinie pielęgniarstwa opieki długoterminowej lub innego, mającego

zastosowanie w opiece nad chorymi przewlekłe. Przez pracodawców preferowane jest posiadanie tytułu magistra pielęgniarstwa.

Tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Do wykonywania zawodu **pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa opieki długoterminowej** niezbędne jest posiadanie prawa wykonywania zawodu wydawanego przez Okręgowe Izby Pielęgniarek i Położnych oraz tytułu specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa opieki długoterminowej lub innego, mającego zastosowanie w opiece nad chorymi przewlekłe.

Osobie posiadającej prawo wykonywania zawodu przysługuje prawo posługiwania się tytułem zawodowym „pielęgniarka” albo „pielęgniarz”.

System kształcenia pielęgniarek przewiduje edukację w ramach kursów kwalifikacyjnych i specjalizacji. Ukończenie kursu kwalifikacyjnego pozwala na udzielanie świadczeń zdrowotnych będących w zakresie pielęgniarstwa opieki długoterminowej, natomiast specjalizacja z pielęgniarstwa opieki długoterminowej uprawnia do tytułu specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa opieki długoterminowej oraz rozszerza kompetencje i umiejętności specjalistyczne.

Dodatkowym atutem przy zatrudnianiu pielęgniarki – specjalisty pielęgniarstwa opieki długoterminowej może być:

- tytuł magistra pielęgniarstwa,
- posiadanie świadectwa ukończenia kursów specjalistycznych (np. leczenia ran, wykonywania i interpretacji EKG, i inne),
- posiadanie świadectwa ukończenia kursów kwalifikacyjnych z dziedziny mającej zastosowanie w opiece długoterminowej (np. kurs geriatryczny),
- posiadanie świadectwa ukończenia szkoleń specjalizacyjnych (np. kurs specjalizacyjny z geriatрії),
- posiadanie prawa jazdy uprawniającego do prowadzenia samochodów osobowych.

Wykaz dziedzin, w których mogą być prowadzone kursy kwalifikacyjne, ogłasza w odrębnych przepisach minister właściwy do spraw zdrowia.

WAŻNE:

Pielęgniarka, która nie wykonuje zawodu łącznie przez okres dłuższy niż 5 lat w okresie ostatnich 6 lat, a zamierza podjąć jego wykonywanie, ma obowiązek zawiadomić o tym właściwą okręgową radę pielęgniarek i położnych i odbyć trwające nie dłużej niż 6 miesięcy przeszkolenie pod nadzorem innej osoby uprawnionej do wykonywania zawodu pielęgniarki, legitymującej się co najmniej 5-letnim doświadczeniem zawodowym, zwanej dalej „opiekunem”. Opiekuna wskazuje kierownik podmiotu, w którym odbywa się przeszkolenie.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu.

2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji

Możliwości rozwoju zawodowego i awansu

Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa opieki długoterminowej ma obowiązek podnoszenia, stałego aktualizowania wiedzy i umiejętności, poprzez różne formy kształcenia podyplomowego uczestnicząc w szkoleniach specjalizacyjnych, kursach kwalifikacyjnych, kursach specjalistycznych oraz kursach doszkalających.

Proces kształcenia zawodowego można poszerzyć dodatkowo o studia II stopnia, a kształcenie kontynuować na studiach doktoranckich. Pielęgniarka może także rozwijać swoje kompetencje poprzez udział w kształceniu i/lub szkoleniu w zawodach pokrewnych.

Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa opieki długoterminowej może awansować na stanowisko:

- pielęgniarki koordynującej lub oddziałowej, nadzorując pracę zespołu pracowników (po zdobyciu niezbędnego doświadczenia zawodowego),
- przełożonej pielęgniarek, naczelnej pielęgniarki lub dyrektora do spraw pielęgniarstwa i organizacji opieki (zależnie od posiadanego stażu pracy oraz kwalifikacji zawodowych).

Praca na stanowiskach kierowniczych wymaga od pielęgniarki – specjalisty pielęgniarstwa opieki długoterminowej poszerzenia kompetencji o zagadnienia związane z zarządzaniem zasobami ludzkimi bądź zarządzaniem w placówkach ochrony zdrowia.

Możliwości potwierdzania kompetencji

Kompetencje w zawodzie **pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa opieki długoterminowej** potwierdza:

- dyplom ukończenia studiów pielęgniarstkich,
- prawo wykonywania zawodu wydawane przez Okręgowe Rady Pielęgniarek i Położnych,
- dyplom ukończenia szkolenia specjalizacyjnego z dziedziny pielęgniarstwa opieki długoterminowej lub innego, mającego zastosowanie w opiece nad chorymi przewlekle, uzyskiwany po ukończeniu szkolenia specjalizacyjnego oraz pozytywnym zdaniu państwowego egzaminu, który odbywa się przed komisją powołaną przez ministra właściwego do spraw zdrowia, na wniosek dyrektora Centrum Kształcenia Podyplomowego Pielęgniarek i Położnych.

Każdy ukończony z pozytywnym wynikiem kurs z różnych dziedzin pielęgniarstwa lub specjalizacja pielęgniarska oraz zdobyte tytuły naukowe w pielęgniarstwie potwierdzone są przez Okręgową Izbę Pielęgniarek i Położnych wpisem do prawa wykonywania zawodu.

Więcej informacji można uzyskać w Bazie Usług Rozwojowych <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl> oraz Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

2.7. Zawody pokrewne

Osoba zatrudniona w zawodzie **pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa opieki długoterminowej** może rozszerzać swoje kompetencje zawodowe w zawodach pokrewnych:

Nazwa zawodu pokrewnego zgodnie z Klasyfikacją zawodów i specjalności	Kod zawodu
Pielęgniarka oddziałowa	134205
Pielęgniarka – specjalista organizacji i zarządzania	222201
Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa anestezjologicznego i intensywnej opieki	222202
Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa chirurgicznego	222203
Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa epidemiologicznego	222205
Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa geriatrycznego	222206
Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa neonatologicznego	222209
Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa onkologicznego	222211
Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa operacyjnego	222212
Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa opieki paliatywnej	222214
Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa pediatrycznego	222215
Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa psychiatrycznego	222216
Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa ratunkowego	222217
Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa rodzinnego	222218
Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa w ochronie zdrowia pracujących	222220

3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE

3.1. Zadania zawodowe

Pracownik w zawodzie **pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa opieki długoterminowej** wykonuje różnorodne zadania, do których należą w szczególności:

- Z1 Edukowanie w zakresie zapobiegania powikłaniom u chorych w poszczególnych chorobach.
- Z2 Nauczanie w zakresie samoopieki i samopielęgnacji.
- Z3 Wykonywanie świadczeń higienicznych.
- Z4 Wykonywanie świadczeń pielęgnacyjnych.
- Z5 Wykonywanie świadczeń leczniczych.
- Z6 Ocenianie stanu ogólnego pacjenta.
- Z7 Monitorowanie podstawowych parametrów i czynności życiowych.
- Z8 Ocenianie i monitorowanie bólu.
- Z9 Usprawnianie ruchowe przewlekle chorych.
- Z10 Stosowanie udogodnień przyłóżkowych.

3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Prowadzenie działań edukacyjnych

Kompetencja zawodowa Kz1: Prowadzenie działań edukacyjnych obejmuje zestaw zadań zawodowych Z1, Z2, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z1 Edukowanie w zakresie zapobiegania powikłaniom u chorych w poszczególnych chorobach	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
- Zasady żywieniowe wynikające ze stanu zdrowia pacjentów; - Zasady i znaczenie prawidłowej <u>gospodarki wodno-elektrolitowej</u>¹⁰; - Ryzyko rozwoju <u>powikłań zakrzepowo-zatorowych</u>¹³; - Ryzyko występowania odleżyn, odparzeń i przykurczy, związanych z długotrwałym unieruchomieniem lub brakiem aktywności fizycznej; - Sposoby zabezpieczania chorych przed upadkami i urazami; - Metody oceny bólu u chorych.	- Ustalać zasady zdrowego odżywiania w zależności od stanu zdrowia pacjentów; - Nauczać i zapobiegać zaburzeniom wodno-elektrolitowym; - Przeciwdziałać powikłaniom zatorowo-zakrzepowym; - Przeciwdziałać zagrożeniom zdrowotnym wynikającym z przewlekłego unieruchomienia pacjentów w łóżku lub brakiem aktywności fizycznej; - Zabezpieczać chorego przed upadkami i urazami; - Oceniać dolegliwości bólowe pacjentów.

Z2 Nauczanie w zakresie samoopieki i samopielęgnacji	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
- Zasady i konieczność stworzenia odpowiednich warunków otoczenia dla chorych; - Zasady i konieczność dostosowania trybu życia oraz aktywizacji podopiecznych do ich stanu ogólnego; - Zasady i potrzebę edukacji opiekunów w zakresie metod i sposobów udzielania pomocy podopiecznym.	- Pomagać w tworzeniu odpowiednich warunków otoczenia dla przewlekle chorych lub niepełnosprawnych pacjentów; - Nauczać podopiecznych dostosować tryb życia i ich aktywność do stanu ogólnego; - Przeprowadzać instruktaż w zakresie metod i sposobów udzielania pomocy podopiecznym.

3.3. Kompetencja zawodowa Kz2: Prowadzenie bieżącej opieki nad pacjentami

Kompetencja zawodowa Kz2: Prowadzenie bieżącej opieki nad pacjentami obejmuje zestaw zadań zawodowych Z3, Z4, Z5, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z3 Wykonywanie świadczeń higienicznych	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
- Techniki i zasady wykonywania czynności higienicznych u przewlekle chorych; - Zasady i potrzebę wdrożenia rodziny (opiekuna) w sporządzony plan pielęgnowania; - Zasady i konieczność nadzorowania czynności higienicznych wykonywanych u pacjentów przez rodzinę (opiekuna).	- Stosować techniki i zasady czynności higienicznych u przewlekle chorych; - Angażować rodzinę (opiekuna) w sporządzony plan pielęgnowania; - Nadzorować czynności higieniczne wykonywane u pacjentów przez rodzinę (opiekuna).

Z4 Wykonywanie świadczeń pielęgnacyjnych	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
- Zasady planowania opieki w oparciu o rozpoznane problemy pielęgnacyjne; - Znaczenie monitorowania, oceny i pielęgnacji miejsc wkłuc dożylnych, <u>rurek tracheostomijnych</u>¹⁶, cewników, przetok i innych; - Sposoby karmienia pacjentów z zastosowaniem różnych technik (zgłębnik, PEG); - Sposoby pielęgnacji ran przewlekłych, odleżyn, oparzeń; - Zasady zamawiania, stosowania i utylizowania wyrobów medycznych.	- Planować kompleksową opiekę pielęgnacyjną; - Monitorować, oceniać i pielęgnować miejsca wkłuc dożylnych, rurek tracheostomijnych, cewników, przetok i innych; - Karmić pacjentów z zastosowaniem różnych technik; - Pielęgnować rany przewlekłe, odleżyny, oparzenia; - Pomagać w zamawianiu, stosowaniu i utylizowaniu wyrobów medycznych.

Z5 Wykonywanie świadczeń leczniczych	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
- Zasady <u>aseptyki</u>² i <u>antyseptyki</u>¹; - Zasady i techniki udzielania pierwszej pomocy w stanach zagrożenia życia; - Zasady przygotowywania pacjentów do badań diagnostycznych; - Techniki podawania leków różnymi drogami; - Techniki i sposoby zmiany opatrunków, usuwania szwów, zaopatrywania ran; - Techniki założenia i wymiany cewnika do pęcherza moczowego.	- Stosować zasady aseptyki i antyseptyki; - Udzielać pierwszej pomocy w stanach zagrożenia życia; - Przygotowywać pacjentów do badań diagnostycznych; - Podawać leki różnymi drogami; - Dobierać specjalistyczne opatrunki, usuwać szwy i zaopatrywać rany; - Zakładać i wymieniać cewnik do pęcherza moczowego.

3.4. Kompetencja zawodowa Kz3: Wykonywanie świadczeń diagnostycznych

Kompetencja zawodowa Kz3: Wykonywanie świadczeń diagnostycznych obejmuje zestaw zadań zawodowych Z6, Z7, Z8, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z6 Ocenianie stanu ogólnego pacjenta	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
• Zasady i znaczenie przeprowadzania wywiadu z pacjentami i rodziną; • Techniki wykonywania badania fizykalnego; • Sposoby oceny stanu świadomości, stanu psychicznego oraz sprawności czynnościowej pacjentów według przyjętej skali.	• Przeprowadzać wywiad z pacjentami i rodziną; • Wykonywać badanie fizykalne; • Oceniać stan świadomości, stan psychiczny i sprawność pacjentów według przyjętej skali.

Z7 Monitorowanie podstawowych parametrów i czynności życiowych	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
• Zasady i konieczność kontroli podstawowych parametrów życiowych (ciśnienie krwi, tętno, temperatura); • Metody wykonywania i interpretacji wyników testów diagnostycznych za pomocą testów paskowych; • Zasady i znaczenie kontroli gospodarki wodno-elektrolitowej, oceny obręzków oraz stanu skóry.	• Kontrolować podstawowe parametry życiowe; • Wykonywać i interpretować wyniki paskowych testów diagnostycznych; • Kontrolować gospodarkę wodno-elektrolitową, oceniać obrzęki oraz stan skóry.

Z8 Ocenianie i monitorowanie bólu	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
• Mechanizmy i przyczyny powstawania bólu w poszczególnych przypadkach chorobowych; • Metody oceny bólu u chorych z wykorzystaniem skali oceny; • Działanie leków stosowanych w leczeniu bólu oraz ich skutków ubocznych.	• Rozpoznać mechanizmy i przyczyny powstawania bólu w poszczególnych przypadkach chorobowych; • Oceniać natężenie bólu u chorych wykorzystując skalę oceny; • Stosować odpowiednie leki przeciwbólowe na zlecenie lekarza i samodzielnie.

3.5. Kompetencja zawodowa Kz4: Wykonywanie świadczeń rehabilitacyjnych

Kompetencja zawodowa Kz4: Wykonywanie świadczeń rehabilitacyjnych obejmuje zestaw zadań zawodowych Z9, Z10, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z9 Usprawnianie ruchowe przewlekłe chorych	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
• Zasady rehabilitacji oddechowej i usprawniającej; • Sposoby motywowania pacjentów do aktywności; • Zasady zamawiania i użytkowania sprzętu rehabilitacyjnego; • Techniki bezpiecznego ułożenia i przemieszczania chorych leżących; • Techniki ćwiczeń przyłóżkowych.	• Stosować gimnastykę oddechową i usprawniającą; • Motywować pacjentów do aktywności; • Pomagać w zamawianiu i użytkowaniu sprzętu rehabilitacyjnego; • Stosować techniki bezpiecznego ułożenia i przemieszczania chorych leżących; • Dobierać odpowiednie ćwiczenia przyłóżkowe.

Z10 Stosowanie udogodnień przyłóżkowych	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
• Znaczenie udogodnień w łóżku; • Sposoby ochrony chorego przed urazami i upadkami; • Sprzęt i wyroby medyczne mające zastosowanie w profilaktyce odleżyn.	• Dobierać odpowiednie udogodnienia przyłóżkowe; • Stosować barierki, podpórki i inne zabezpieczenia przed urazami i upadkami; • Stosować sprzęt i wyroby medyczne w profilaktyce odleżyn.

3.6. Kompetencje społeczne

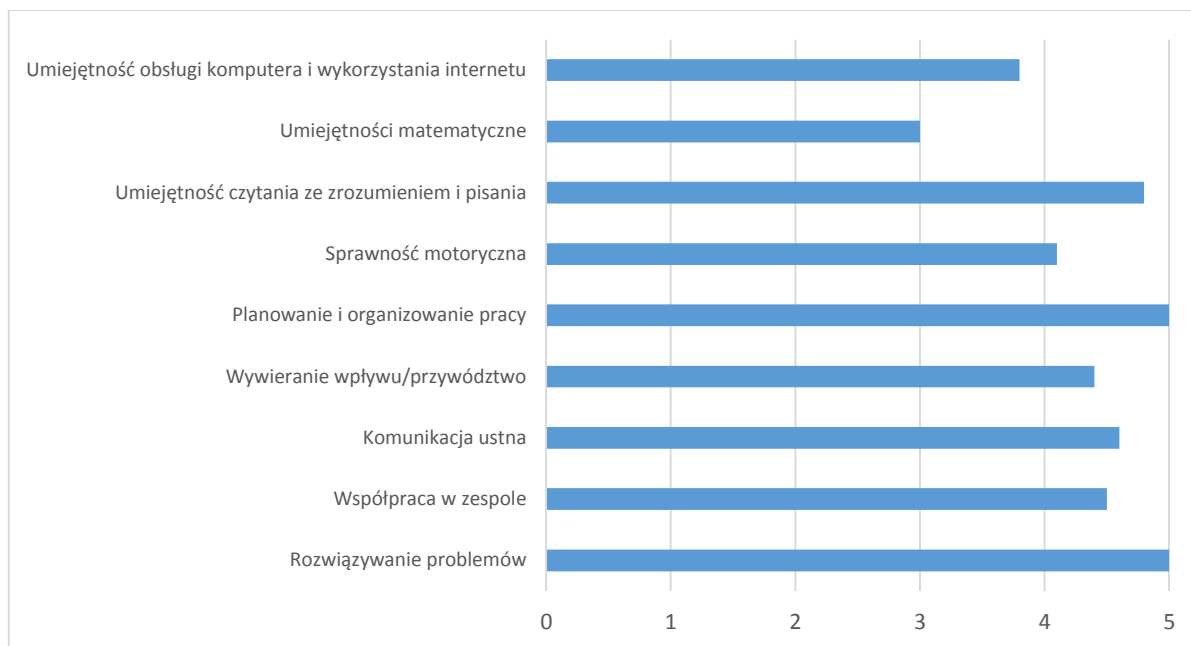
Pracownik w zawodzie **pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa opieki długoterminowej** powinien posiadać kompetencje społeczne niezbędne do prawidłowego i skutecznego wykonywania zadań zawodowych.

W szczególności pracownik jest gotów do:

- Przestrzegania tajemnicy zawodowej i praw pacjentów.
- Przestrzegania Kodeksu Etyki Zawodowej Pielęgniarki i Położnej Rzeczypospolitej Polskiej.
- Świadczenia usług medycznych zgodnie z aktualną wiedzą medyczną i na najwyższym poziomie.
- Ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe w ramach opieki długoterminowej zgodnie z aktualną wiedzą medyczną, doświadczeniem, systemem wartości pacjenta i jego preferencjami.
- Oceniania zagrożenia zdrowia oraz życia i podejmowania działań adekwatnych do stopnia zagrożenia.
- Oceniania i weryfikowania wykonywanych przez siebie prac w zakresie sprawowania opieki długoterminowej.
- Działania w sytuacjach konfliktowych w efektywny sposób.
- Tworzenia klimatu empatii i zaufania.
- Doskonalenia kompetencji zawodowych w sposób ciągły z uwzględnieniem zmian organizacyjnych, prawnych oraz postępu badań w dziedzinach znajdujących zastosowanie w ochronie zdrowia.

3.7. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu

Pracownik powinien mieć zdolność właściwego wykonywania zadań zawodowych i predyspozycje do rozwoju zawodowego. Dlatego wymaga się od niego odpowiednich kompetencji kluczowych. Zostały one zilustrowane w formie profilu (rys. 1) ukazującego wagę kompetencji kluczowych dla zawodu **pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa opieki długoterminowej**.

Rys. 1. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu **pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa opieki długoterminowej**

Uwaga:

Wykaz kompetencji kluczowych opracowano na podstawie wykazu stosowanego w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – projekt PIAAC (OECD).

3.8. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji

Kompetencje zawodowe pracownika w zawodzie **pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa opieki długoterminowej** nawiązują do opisów poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Opis zawodu, zadań zawodowych i wymagań kompetencyjnych może stanowić materiał informacyjny dla przygotowania (lub aktualizacji) opisów kwalifikacji wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK). Więcej informacji:

- Zintegrowany System Kwalifikacji: <https://www.kwalifikacje.gov.pl>
- Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji: <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO

4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie

Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa opieki długoterminowej może pracować w:

- publicznych i niepublicznych zakładach opieki zdrowotnej,
- indywidualnych i grupowych praktykach pielęgniarstwach,
- zakładach opiekuńczo-leczniczych,
- domach pomocy społecznej,
- placówkach nauczania i wychowania,
- instytutach naukowo-badawczych,
- sanatoriach,
- hospicjach,
- zawodowych instytucjach samorządowych (związkach zawodowych, samorządach pielęgniarów i położnych),
- instytucjach państwowych (np. Ministerstwo Zdrowia).

Pielęgniarka może wykonywać swój zawód:

- na podstawie umowy o pracę,
- na podstawie umowy cywilno-prawnej,
- w ramach wolontariatu²²,
- w ramach praktyk zawodowych.

Pielęgniarka - specjalista pielęgniarstwa opieki długoterminowej jest zawodem deficytowym (2018 r.).

WAŻNE:

Zachęcamy do sprawdzenia dostępnych ofert pracy w **Centralnej Bazie Ofert Pracy:**

<http://oferty.praca.gov.pl>

Natomiast aktualizacje informacji o możliwościach zatrudnienia w zawodzie, przyszłe zapotrzebowanie na dany zawód na rynku pracy oraz dodatkowe informacje można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.10.2018]:

Ranking (monitoring) zawodów deficytowych i nadwyżkowych:

<http://mz.praca.gov.pl>

<https://www.gov.pl/web/rodzina/zawody-deficytowe-zrownowazone-i-nadwyzkowe>

Barometr zawodów: <https://barometrzwodow.pl>

Wojewódzkie obserwatoria rynku pracy:

Mazowieckie – <http://obserwatorium.mazowsze.pl>

Małopolskie – <https://www.obserwatorium.malopolska.pl>

Lubelskie – <http://lorp.wup.lublin.pl>

Regionalne Obserwatorium Rynku Pracy w Łodzi – <http://obserwatorium.wup.lodz.pl>

Pomorskie – <http://www.porp.pl>

Opolskie – <http://www.obserwatorium.opole.pl>

Wielkopolskie – <http://www.obserwatorium.wup.poznan.pl>

Zachodniopomorskie – <https://www.wup.pl/pl/dla-instytucji/zachodniopomorskie-obserwatorium-ryнку-pracy>

Podlaskie – <http://www.obserwatorium.up.podlasie.pl>

Zielona Linia. Centrum Informacyjne Służb Zatrudnienia:

<http://zielonalinia.gov.pl>

Portal Prognozowanie Zatrudnienia:

www.prognozowaniezatrudnienia.pl

Portal EU Skills Panorama:

<http://skillspanorama.cedefop.europa.eu/en>

Europejski portal mobilności zawodowej EURES:

<https://eures.praca.gov.pl>

<https://ec.europa.eu/eures/public/pl/homepage>

4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu

Kształcenie

Instytucje zaangażowane w kształcenie w zawodzie **pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa opieki długoterminowej** to:

- uniwersytety medyczne,
- wyższe szkoły zawodowe państwowe i niepaństwowe,
- instytucje prowadzące kształcenie podyplomowe pielęgniarek i położnych.

Uczelnie oferują studia wyższe I i II stopnia, w systemie dziennym lub zaocznym.

Organizatorami kształcenia podyplomowego, w tym specjalizacji w zawodzie pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa opieki długoterminowej, zgodnie z obowiązującymi obecnie (2018 r.) przepisami prawa, mogą być:

- uczelnie, szkoły prowadzące działalność dydaktyczną i badawczą w dziedzinie nauk medycznych,
- podmioty lecznicze,
- inne podmioty po uzyskaniu wpisu do właściwego rejestru podmiotów prowadzących kształcenie podyplomowe.

Szkolenie

Pielęgniarki mają ustawowy obowiązek stałego aktualizowania wiedzy i umiejętności zawodowych. Instytucje oferujące szkolenie w zawodzie **pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa opieki długoterminowej** to m.in.:

- Okręgowe Izby Pielęgniarek i Położnych,
- ośrodki kształcenia podyplomowego pielęgniarek i położnych,
- firmy medyczne (zastosowanie nowych opatrunków i innych produktów w leczeniu ran, czy pielęgnacji),
- pracodawcy (w ramach szkoleń wewnątrzzakładowych).

Przykładowa tematyka szkoleń związana jest z geriatrią, leczeniem ran czy interpretacją wyników badań diagnostycznych.

WAŻNE:

Więcej informacji o instytucjach oferujących kształcenie, szkolenie i/lub walidację kompetencji w ramach zawodu można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.10.2018]:

Szkolnictwo wyższe:

www.wyberzstudia.nauka.gov.pl

Szkolnictwo zawodowe:

<https://www.gov.pl/web/edukacja/ksztalcenie-zawodowe>

<http://doradztwo.ore.edu.pl/wyberam-zawod>

<http://zrp.pl>

Szkolenia zawodowe:

Rejestr Instytucji Szkoleniowych – <http://www.stor.praca.gov.pl/portal/#/ris>

Baza Usług Rozwojowych – <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl>

Inne źródła danych:

Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji – <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

Bilans Kapitału Ludzkiego – <https://bkl.parp.gov.pl>

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji – <http://www.frse.org.pl>, <http://europass.org.pl>

Learning Opportunities and Qualifications in Europe – <https://ec.europa.eu/ploteus>

4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów

Obecnie (2018 r.) wynagrodzenie osób pracujących w zawodzie **pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa opieki długoterminowej** waha się od 2500 zł do 6000 zł brutto miesięcznie w przeliczeniu na pełen etat (z uwzględnieniem wizyt domowych realizowanych w ramach kontraktu z NFZ). Większość pielęgniarek opieki długoterminowej osiąga zarobki w dolnej części tego przedziału.

Poziom wynagrodzenia zależy m.in. od:

- stażu pracy,
- wykształcenia,
- kontraktu z NFZ na długoterminową opiekę pielęgniarską (średnio od 20 do 30 zł brutto za jedną wizytę domową),

- umiejscowienia geograficznego danego zakładu pracy,
- stopnia specjalizacji szpitala, będącego zakładem pracy,
- rodzaju pracodawcy (prywatny, publiczny),
- sytuacji na lokalnym rynku pracy.

Wynagrodzenie miesięczne brutto pielęgniarek opieki długoterminowej zajmujących stanowisko kierownicze waha się od 4200 zł do 6000 zł.

W zawodzie często spotykaną praktyką jest praca wykraczająca poza jeden etat, w kilku miejscach pracy.

WAŻNE:

Zarobki osób wykonujących dany zawód/grupę zawodów są orientacyjne i mogą szybko stracić aktualność. Dlatego na bieżąco należy sprawdzać, jakie zarobki oferuje rynek pracy, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.10.2018]:

Wynagrodzenie w Polsce według danych GUS:

<http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/pracujacy-zatrudnieni-wynagrodzenia-koszty-pracy>

Przykładowe portale informujące o zarobkach:

<https://wynagrodzenia.pl/gus>

<https://wynagrodzenia.pl/kategoria/zarobki-na-stanowiskach-i-szczegolach>

<https://sedlak.pl/raporty-placowe>

<https://zarobki.pracuj.pl>

<https://www.forbes.pl/ogolnopolskie-badanie-wynagrodzen>

<https://www.kariera.pl/wynagrodzenia>

4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie

W zawodzie **pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa opieki długoterminowej** możliwe jest zatrudnienie osób niepełnosprawnych.

Warunkiem niezbędnym jest identyfikacja indywidualnych barier i dostosowanie technicznych i organizacyjnych warunków środowiska oraz stanowiska pracy do potrzeb zatrudnienia osób:

- z wadami i dysfunkcją wzroku (04-O), w przypadku możliwości skorygowania ich szklami optycznymi lub soczewkami kontaktowymi,
- z dysfunkcją narządu słuchu (03-L) – pod warunkiem, że niepełnosprawność ta jest możliwa do skorygowania za pomocą aparatów słuchowych,
- z innymi rodzajami niepełnosprawności wynikającymi z chorób układu krążenia, oddechowego, pokarmowego, moczowo-płciowego i in. – pod warunkiem, że praca nie wymaga znacznego wysiłku fizycznego lub jest zorganizowana w taki sposób, aby pracownik miał możliwość regularnego przyjmowania leków i dokonywania niezbędnych zabiegów pielęgnacyjno-medycznych (np. zastrzyków insulinowych).

WAŻNE:

Decyzja o zatrudnieniu osoby z jakimkolwiek rodzajem niepełnosprawności może być podjęta wyłącznie po indywidualnej konsultacji z lekarzem medycyny pracy.

5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)

Europejska klasyfikacja umiejętności/kompetencji, kwalifikacji i zawodów (European Skills/Competences, Qualifications and Occupations – ESCO) jest narzędziem łączącym rynek edukacji z rynkiem pracy. ESCO jest częścią strategii „Europa 2020”. W klasyfikacji określono i uszeregowano umiejętności, kompetencje, kwalifikacje i zawody istotne dla unijnego rynku pracy oraz kształcenia

i szkolenia. Tworzenie europejskiego rynku pracy, a w przyszłości wspólnego obszaru kształcenia ustawicznego wymaga, aby zdobywane przez jednostki umiejętności oraz kwalifikacje były zrozumiałe oraz łatwo porównywalne między krajami, a także – by promowały mobilność wśród pracowników.

Obecnie (2018 r.) klasyfikacja ESCO jest dostępna w 27 językach (w 24 językach UE, islandzkim, norweskim i arabskim) za pośrednictwem platformy ESCO: <https://ec.europa.eu/esco/portal/home>

Klasyfikacja ESCO została oparta na trzech filarach i pokazuje w sposób systematyczny relacje między nimi:

- **Zawody:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/occupation>
- **Umiejętności/Kompetencje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/skill>
- **Kwalifikacje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/qualification>

6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE

Podstawowe regulacje prawne:

Stan prawny na dzień: 31.10.2018 r.

- Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1668, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. poz. 1000, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 27 października 2017 r. o podstawowej opiece zdrowotnej (Dz. U. poz. 2217, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 986, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 123, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 1 lipca 2011 r. o samorządzie zawodowym pielęgniarek i położnych (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 916).
- Ustawa z dnia 28 kwietnia 2011 r. o systemie informacji w ochronie zdrowia (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1845, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 160, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 412, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1318, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1510, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1265 i 1149, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 30 września 2016 r. w sprawie kształcenia podyplomowego pielęgniarek i położnych (Dz. U. poz. 1761).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji typowych dla kwalifikacji o charakterze zawodowym – poziomy 1–8 (Dz. U. poz. 537).
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 227).
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 12 grudnia 2013 r. w sprawie wykazu dziedzin mających zastosowanie w ochronie zdrowia, w których może być prowadzona specjalizacja i kursy kwalifikacyjne (Dz. U. poz. 1562).

- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 22 listopada 2013 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu świadczeń pielęgnacyjnych i opiekuńczych w ramach opieki długoterminowej (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1658).
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 6 listopada 2013 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu ambulatoryjnej opieki specjalistycznej (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 657, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 6 listopada 2013 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu rehabilitacji leczniczej (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 465).
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 20 sierpnia 2012 r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących kształcenia pielęgniarek i położnych (Dz. U. poz. 970).
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 9 lipca 2012 r. w sprawie szczegółowego zakresu znajomości języka polskiego w mowie i w piśmie, niezbędnego do wykonywania zawodów pielęgniarki i położnej (Dz. U. poz. 817).
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 20 lipca 2011 r. w sprawie kwalifikacji wymaganych od pracowników na poszczególnych rodzajach stanowisk pracy w podmiotach leczniczych niebędących przedsiębiorcami (Dz. U. Nr 151 poz. 896).

Literatura branżowa:

- Bloomfeld R., Bickston S.: Nieswoiste zapalenie jelit. Elsevier Urban&Partner, Wrocław 2013.
- Dyk D.: Badanie fizykalne w pielęgniarstwie. PZWL, Warszawa 2013.
- Jędrzejczak J., Mazurkiewicz J., Bełdzińska J.: Padaczka, obraz kliniczny napadów padaczkowych. PZWL, Warszawa 2017.
- Kawczyńska-Burtyń Z.: Diagnostyka pielęgniarska. PZWL, Warszawa 1999.
- Krajewska-Kułak E., Szczepański M.: Badanie fizykalne w praktyce pielęgniarek i położnych. Wydawnictwo Czelej, Lublin 2008.
- Motzing G., Schwartz S.: Pielęgniarstwo geriatryczne. Elsevier Urban&Partner, Wrocław 2012.
- Rosińczuk J., Uchmanowicz I.: Odleżyny-profilaktyka i leczenie. Wydawnictwo Continuo, Wrocław 2014.
- Ślusarska B., Zarzycka D., Zahradniczek K.: Podstawy pielęgniarstwa. Podręcznik dla studentów i absolwentów kierunków pielęgniarstwa i położnictwo. Wybrane działania pielęgniarstwa. Wydawnictwo Czelej, Lublin 2004.
- Wołowicka L., Dyk D.: Anestezjologia i intensywna opieka. PZWL, Warszawa 2014.
- Wrońska I., Mariański J.: Etyka w pracy pielęgniarstwa. Podręcznik dla studentów pielęgniarstwa studiów licencjackich. Wydawnictwo Czelej, Lublin 2002.
- Zawadzki A.: Medycyna ratunkowa i katastrof. Podręcznik dla studentów uczelni medycznych. PZWL, Warszawa 2013.
- Zielińska E., Guzak B., Syroka-Marczewska K.: Opieka długoterminowa. PZWL, Warszawa 2018.

Zasoby internetowe [dostęp: 31.10. 2018]:

- Baza danych standardów kwalifikacji/kompetencji zawodowych i modułowych programów szkoleń: <ftp://kwalifikacje.praca.gov.pl>
- Centrum Kształcenia Podyplomowego Pielęgniarek i Położnych: <http://www.ckppip.edu.pl>
- Czasopismo o zdrowiu publicznym, pielęgniarstwie i ratownictwie medycznym: <https://pzpr.eu>
- Ministerstwo Zdrowia - rozwój kompetencji pielęgniarstwa: <https://www.gov.pl/zdrowie/rozwój-kompetencji-pielęgniarskich>
- Ministerstwo Zdrowia: <http://www.mz.gov.pl>
- Naczelna Izba Pielęgniarek i Położnych: <http://www.nipip.pl>
- Narodowy Fundusz Zdrowia: <http://www.nfz.gov.pl>
- Projekt Zintegrowany System Kwalifikacji: <http://kwalifikacje.edu.pl>

- Portal Asystent BHP: <https://asystentbhp.pl>
- Standardy orzecznictwa lekarskiego ZUS: <http://www.zus.pl/lekarze/publikacje/standardy-orzecznictwa-lekarskiego-zus>
- Strategia na rzecz rozwoju pielęgniarstwa i położnictwa w Polsce: http://www.akademiapp.mz.gov.pl/fileadmin/user_upload/aktualnosci/2017_12_29/dokument_strategia_rozwoju_pielęgniarstwa_i_polożnictwa_w_polsce.pdf
- Wyszukiwarka opisów zawodów: <http://psz.praca.gov.pl/rynek-pracy/bazy-danych/klasyfikacja-zawodow-i-specjalnosci/wyszukiwarka-opisow-zawodow>

7. SŁOWNIK POJĘĆ

7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze)

Nazwa pojęcia	Definicja pojęcia
Awans zawodowy	Wyróżnia się dwa podstawowe rodzaje awansu – pionowy oraz poziomy. Awans pionowy oznacza zmianę stanowiska na wyższe w hierarchii przedsiębiorstwa/organizacji oraz przyznanie wyższego wynagrodzenia i poszerzenie uprawnień, np. awans polegający na osiągnięciu wyższego stopnia wymagań formalnych w policji, w wojsku, mianowanie na wyższy stopień – awans nauczycielski. Awans poziomy oznacza zmianę stanowiska niepociągającą za sobą zmiany pozycji pracownika w hierarchii firmy, np. objęcie dodatkowego stanowiska przez pracownika, powierzenie nowych zadań, rozszerzenie uprawnień i zakresu podejmowanych decyzji.
Czynności zawodowe	Są to działania podejmowane w ramach zadania zawodowego i dające efekt w postaci realizacji celu przewidzianego w zadaniu zawodowym.
Edukacja formalna	Kształcenie realizowane przez publiczne i niepubliczne szkoły oraz inne podmioty systemu oświaty, uczelnie oraz inne podmioty systemu szkolnictwa wyższego w ramach programów, które prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych oraz kwalifikacji nadawanych po ukończeniu studiów podyplomowych (zgodnie z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym) albo kwalifikacje w zawodzie (zgodnie z przepisami oświatowymi).
Edukacja pozaformalna	Kształcenie i szkolenie realizowane w ramach programów, które nie prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych lub kwalifikacji właściwych dla edukacji formalnej.
Efekty uczenia się	Wiedza, umiejętności oraz kompetencje społeczne nabyte w procesie uczenia się (w ramach edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne).
Europejskie Ramy Kwalifikacji (ERK)	Przyjęta w Unii Europejskiej struktura i opis poziomów kwalifikacji umożliwiające porównanie kwalifikacji uzyskiwanych w różnych państwach. W ERK wyróżniono 8 poziomów kwalifikacji opisywanych za pomocą efektów uczenia się (wiedza, umiejętności i kompetencje). ERK stanowi układ odniesienia do krajowych ram kwalifikacji, w tym do PRK.
Kody niepełnosprawności	Są symbolami rodzaju schorzenia, które ma decydujący wpływ na to, do jakich prac osoba niepełnosprawna może być kierowana, a do jakich nie powinna ze względu na jej zdrowie i skuteczność pracy na danym stanowisku. Podstawowe kody niepełnosprawności: 01-U upośledzenie umysłowe, 02-P choroby psychiczne, 03-L zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu, 04-O choroby narządu wzroku, 05-R upośledzenie narządu ruchu, 06-E epilepsja, 07-S choroby układu oddechowego i krążenia, 08-T choroby układu pokarmowego, 09-M choroby układu moczowo-płciowego, 10-N choroby neurologiczne, 11-I inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego, 12-C całościowe zaburzenia rozwojowe.
Kompetencje społeczne	Jest to rozwinięta w toku uczenia się zdolność kształtowania własnego rozwoju oraz autonomicznego i odpowiedzialnego uczestniczenia w życiu zawodowym i społecznym, z uwzględnieniem etycznego kontekstu własnego postępowania.

Kompetencje kluczowe	Są to kompetencje (połączenie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych) integracji społecznej i zatrudnienia potrzebne w życiu zawodowym i pozazawodowym oraz do bycia aktywnym obywatelem. Na potrzeby opracowania informacji o zawodach wyróżniono 9 kompetencji, które zostały wybrane i pogrupowane ze zbioru 15 kompetencji kluczowych wyodrębnionych w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – Projekt PIAAC prowadzonym cyklicznie przez OECD.
Kompetencja zawodowa	Jest to układ wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych do wykonywania, w ramach wydzielonego zakresu pracy w zawodzie zestawu zadań zawodowych. Posiadanie jednej lub kilku kompetencji zawodowych powinno umożliwić zatrudnienie na co najmniej jednym stanowisku pracy w zawodzie.
Kwalifikacja	Oznacza zestaw efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych nabytych w edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne, zgodnych z ustalonymi dla danej kwalifikacji wymaganiami, których osiągnięcie zostało sprawdzone w procesie walidacji oraz formalnie potwierdzone przez uprawniony podmiot certyfikujący. W Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji wyodrębniono 4 rodzaje kwalifikacji: pełne, częściowe, rynkowe i uregulowane.
Polska Rama Kwalifikacji (PRK)	Opis ośmiu wyodrębnionych w Polsce poziomów kwalifikacji odpowiadających odpowiednim poziomom Europejskich Ram Kwalifikacji sformułowany za pomocą ogólnych charakterystyk efektów uczenia się dla kwalifikacji na poszczególnych poziomach ujętych w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.
Potwierdzanie kompetencji	Jest to proces polegający na sprawdzeniu, czy kompetencje wymagane dla danej kwalifikacji zostały osiągnięte. Terminy o podobnym znaczeniu: „walidacja”, „egzaminowanie”. Proces ten prowadzi do certyfikacji – wydania przez upoważnioną instytucję „dyplomu”, „świadectwa”, „certyfikatu”.
Sektorowa Rama Kwalifikacji (SRK)	Opis poziomów kwalifikacji funkcjonujących w danym sektorze lub branży; poziomy Sektorowych Ram Kwalifikacji odpowiadają odpowiednim poziomom Polskiej Ramy Kwalifikacji.
Sprawności sensomotoryczne	Są to sprawności związane z funkcjonowaniem narządów zmysłów (wzroku, słuchu, smaku, powonienia, dotyku) oraz narządu ruchu (sprawność rąk, precyzja ruchów rąk, sprawność nóg, koordynacja wzrokowo-ruchowa itp.).
Stanowisko pracy	Jest to miejsce pracy w strukturze organizacyjnej, np. przedsiębiorstwa, instytucji, organizacji, w ramach którego pracownik wykonuje zadania zawodowe stale lub okresowo. Do prawidłowego wykonywania zadań na danym stanowisku pracy konieczne jest posiadanie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych właściwych dla kompetencji zawodowych wyodrębnionych w zawodzie.
Tytuł zawodowy	Jest przyznawany osobie, która udowodniła, że posiada określony zasób wiedzy i umiejętności potrzebny do wykonywania danego zawodu. W niektórych grupach zawodowych (technicy, lekarze, rzemieślnicy) istnieją ustawowo zadekretowane nazwy i hierarchie tych tytułów, podczas gdy w innych nie ma takich systemów. Przykładowo tytuły zawodowe uzyskiwane w szkołach i placówkach oświaty to: robotnik wykwalifikowany i technik, w rzemiośle: uczeń, czeladnik, mistrz, w kulturze fizycznej: trener, instruktor, menedżer sportu.
Umiejętności	Jest to przyswojona w procesie uczenia się zdolność do wykonywania zadań i rozwiązywania problemów właściwych dla dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Uprawnienia zawodowe	Oznaczają posiadanie prawa do wykonywania czynności zawodowych (zawodu), do których dostęp jest ograniczony poprzez przepisy prawne przewidujące konieczność posiadania odpowiedniego wykształcenia, spełnienia wymagań kwalifikacyjnych lub innych dodatkowych wymagań.
Uczenie się nieformalne	Uzyskiwanie efektów uczenia się poprzez różnego rodzaju aktywność poza edukacją formalną i edukacją pozaformalną, w tym poprzez samouczenie się i doświadczenie uzyskane w pracy.
Walidacja	Oznacza sprawdzenie, czy osoba ubiegająca się o nadanie określonej kwalifikacji, niezależnie od sposobu uczenia się (edukacja formalna, pozaformalna i uczenie się nieformalne) tej osoby, osiągnęła wyodrębnioną część lub całość efektów uczenia się wymaganych dla tej kwalifikacji.
Wiedza	Jest to zbiór opisów obiektów i faktów, zasad, teorii oraz praktyk przyswojonych w procesie uczenia się, odnoszących się do dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.

Wykształcenie	Oznacza rezultat procesu kształcenia w zakresie ogólnym i specjalistycznym charakteryzowany na podstawie: – poziomu wykształcenia odpowiadającego poziomowi ukończonej szkoły (np. wykształcenie: podstawowe, gimnazjalne, ponadpodstawowe, ponadgimnazjalne, czeladnicze, policealne, wyższe (pierwszy, drugi i trzeci stopień), – profilu wykształcenia (ukończonej szkoły) lub dziedziny wykształcenia (kierunek lub kierunek i specjalność ukończonej szkoły wyższej lub wyższej szkoły zawodowej).
Zadanie zawodowe	Jest to logiczny wycinek lub etap pracy w ramach zawodu o wyraźnie określonym początku i końcu wykonywany na stanowisku pracy. Na zadanie zawodowe składa się układ czynności zawodowych powiązanych jednym celem, kończący się określonym wytworem, usługą lub istotną decyzją. W wyniku podziału pracy każdy zawód różni się wykonywanymi zadaniami, na które składają się czynności zawodowe.
Zawód	Jest to zbiór zadań zawodowych wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji i kompetencji (wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych), zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu stanowi źródło utrzymania.
Zintegrowany System Kwalifikacji (ZSK)	Wyodrębniona część Krajowego Systemu Kwalifikacji, w której obowiązują określone w ustawie standardy opisywania kwalifikacji oraz przypisywania poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji do kwalifikacji, zasady włączania kwalifikacji do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji i ich ewidencjonowania w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji (ZRK), a także zasady i standardy certyfikowania kwalifikacji oraz zapewniania jakości nadawania kwalifikacji. Informacje o ZSK są dostępne pod adresem: https://www.kwalifikacje.gov.pl
Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji (ZRK)	Rejestr publiczny prowadzony w systemie teleinformatycznym ewidencjonujący kwalifikacje włączone do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji. Informacje o ZRK są dostępne pod adresem: https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl

7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe)

Lp.	Nazwa pojęcia	Definicja	Źródło
1	Antyseptyka	Postępowanie odkażające w celu zniszczenia drobnoustrojów metodami fizycznymi i chemicznymi.	www.chirurgia-transplantacyjna.wum.edu.pl wyszukiwarka terminów, słowo kluczowe- antyseptyka [dostęp: 31.10.2018]
2	Aseptyka	Postępowanie mające na celu utrzymanie jałowości pomieszczeń, narzędzi i materiałów opatrunkowych.	www.chirurgia-transplantacyjna.wum.edu.pl wyszukiwarka terminów, słowo kluczowe aseptyka [dostęp: 31.10.2018]
3	Badanie fizykane	Część badania lekarskiego oraz pielęgnarskiego składająca się z oglądania, opukiwania, omacywania i osłuchiwania, dotyczących części ciała bądź ich funkcji.	Dyk D.: Badanie fizykane w pielęgniarstwie. PZWL, Warszawa 2013
4	Bilans wodny	Różnica między ilością wody przyjętej i wydalonej w ciągu doby.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://portal.abczdrowie.pl/rola-wody-w-organizmie-czlowieka-bilans-wodny [dostęp: 31.10.2018]
5	Cewnikowanie	Wprowadzenie rurki do narządów i jam ciała w celach diagnostycznych lub leczniczych.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://www.mp.pl/pacjent/badania_zabiegi/172470,cewnikowanie-pecherza-moczowego [dostęp: 31.10.2018]

6	Dezynfekcja	Postępowanie mające na celu niszczenie drobnoustrojów i ich przetrwalników. Dezynfekcja dotyczy przedmiotów i powierzchni użytkowych.	http://insektpol.pl/dezynfekcja-metody.html [dostęp: 31.10.2018]
7	EKG	Zabieg diagnostyczny wykorzystywany w medycynie przede wszystkim w celu rozpoznawania chorób serca. Jest to metoda polegająca na rejestracji pracy serca.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://www.szkolnictwo.pl/szukaj,Elektrokardiografia [dostęp: 31.10.2018]
8	Epilepsja	Grupa przewlekłych zaburzeń neurologicznych objawiająca się drgawkami lub skurczami ciała z utratą przytomności.	Jędrzejczak J., Mazurkiewicz J., Bełdzińska J.: Padaczka, obraz kliniczny napadów padaczkowych. PZWL, Warszawa 2017
9	Glukometr	Urządzenie diagnostyczne służące do pomiaru poziomu glukozy we krwi.	Krajewska-Kuśak E., Szczepański M.: Badanie fizyczne w praktyce pielęgniarek i położnych. Wydawnictwo Czelej, Lublin 2008
10	Gospodarka wodno-elektrolitowa	Proces mający na celu utrzymanie stałego poziomu płynów w organizmie człowieka.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://www.mp.pl/pacjent/dieta/sport/107981,gospodarka-wodno-elektrolitowa-organizmu-profilaktyka-odwodnienia-i-strategie-prawidlowego-nawadniania-sportowcow [dostęp: 31.10.2018]
11	Kroplowy wlew dożylny	Zabieg stosowany w przypadkach, gdy płyny lub rozcieńczone leki muszą być podawane drogą dożylną w sposób powolny, przez wiele godzin lub dni. Wykorzystywany także do przetaczania krwi.	Wołowicka L., Dyk D.: Anestezjologia i intensywna opieka. PZWL, Warszawa 2014
12	PEG	Sonda umieszczona w żołądku przez powłoki skórne w celu karmienia pacjentów niemogących przyjmować pokarmów drogą doustną.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://polspen.pl/dla-pacjent%C3%B3w/co-to-jest-peg [dostęp: 31.10.2018]
13	Powikłania zakrzepowo-zatorowe	Powikłania wynikające z żyłnej choroby, długotrwałego unieruchomienia lub chorób przewlekłych.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://www.zakrzepica24.pl/o-zakrzepicy/co-to-jest-zakrzepica [dostęp: 31.10.2018]
14	Przetoka	Połączenie dwóch lub więcej narządów powstałe najczęściej wskutek choroby, czasami urazów, a także wykonywane celowo chirurgicznie.	Bloomfeld R., Bickston S.: Nieswoiste zapalenie jelit. Urban&Partner, Wrocław 2013
15	Rehabilitacja przyłożkowa	Kompleksowe usprawnianie osób przewlekle lub czasowo unieruchomionych w łóżku.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: http://www.neurocentrum.pl/biblioteka/promocja_zdrowia/tom4/rongies.pdf [dostęp: 31.10.2018]
16	Rurka tracheostomijna	Rurka wprowadzana przez powłoki skórne bezpośrednio do tchawicy z pominięciem górnych dróg oddechowych (ust, nosa), stosowana w celu zapewnienia drożności dróg oddechowych oraz prowadzenia kontrolowanej wentylacji pacjenta.	Zawadzki A.: Medycyna ratunkowa i katastrof. Podręcznik dla studentów uczelni medycznych. PZWL, Warszawa 2013

17	Skala Barthel	Międzynarodowa skala służąca ocenie sprawności pacjentów, pozwala ustalić jakie codzienne potrzeby pacjenci mogą zaspokoić sami, w jakich potrzebują pomocy, a w jakich są całkowicie zależni od innych osób.	Zielińska E., Guzak B., Syroka-Marczewska K.: Opieka długoterminowa. PZWL, Warszawa 2018
18	Sterylizacja	Działanie polegające na niszczeniu drobnoustrojów i ich przetrwalników metodami fizycznymi (wysoka temperatura, promieniowanie nadfioletowe) i chemicznymi (alkohol).	https://www.ekologia.pl/wiedza/slowniki/leksykon-ekologii-i-ochrony-srodowiska/sterylizacja [dostęp: 31.10.2018]
19	Stomia	Celowe wytworzenie połączenia przewodu pokarmowego lub układu moczowego ze skórą na brzuchu. Wykonywane w celu umożliwienia wydalania kału lub moczu, gdy w wyniku choroby lub urazu uszkodzeniu uległo jelito grube, jelito cienkie lub moczowód albo pęcherz.	Bloomfeld R., Bickston S.: Nieswoiste zapalenie jelit. Urban&Partner, Wrocław 2013
20	Środki ochronne	Urządzenia lub wyposażenie noszone bądź trzymane przez daną osobę w celu ochrony przed zagrożeniami mogącymi mieć wpływ na jej zdrowie lub bezpieczeństwo pracy.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://m.ciopp.pl/CIOPPortalWAR/appmanager/ciopp/pl?_nfpb=true&_pageLabel=P12600148111342798606193&html_tresc_root_id=1361&html_tresc_id=1659&html_klucz=1356&html_klucz_spis [dostęp: 31.10.2018]
21	Warsztaty terapii zajęciowej	Placówka realizująca zadania w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej. Umożliwia osobom niepełnosprawnym pozyskać lub przywracać umiejętności niezbędne do podjęcia pracy.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: http://www.niepelnosprawni.gov.pl/art,10,warsztaty-terapii-zajeciowej [dostęp: 31.10.2018]
22	Wolontariat	Dobrowolna, świadoma działalność podejmowana na rzecz innych, wykraczająca poza więzi rodzinno-przyjacielsko - koleżeńskie.	http://wolontariat.org.pl/wolontariusze/kim-jest-wolontariusz [dostęp: 31.10.2018]
23	Wywiad	Wywiad przeprowadza się na pierwszej wizycie u pacjenta oraz jego rodziny w celu określenia sytuacji podopiecznego i zaplanowanie świadczeń usług pielęgniarstwa.	Kawczyńska-Burzym Z.: Diagnostyka Pielęgniarska. PZWL, Warszawa 1999
24	Zespół terapeutyczny	Zespół specjalistów opiekujących się pacjentem na różnych etapach choroby.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: http://poruszycy.pl/porady-ekspertow/zespol-terapeutyczny/ [dostęp: 31.10.2018]
25	Zestaw przeciwwstrząsowy	Zestaw podstawowych leków (np. Hydrocortizon) i sprzętu (np. rurka ustno-gardłowa), stosowanych w stanach bezpośredniego zagrożenia życia.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: http://medline.pl/produkt/zestaw-przeciwwstrzasowy-dla-lekarzy-i-pielgniarek [dostęp: 31.10.2018]
26	Zgłębnik	Rodzaj sondy zakładanej do żołądka w celach diagnostycznych, leczniczych lub żywienia pacjenta.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://sjp.pwn.pl/slowniki/zg%C5%82%C4%99bnik.html [dostęp: 31.10.2018]

ZASTOSOWANIE INFORMACJI O ZAWODACH

Wsparcie dla pracowników i klientów instytucji rynku pracy w zakresie:

- skutecznego podejmowania decyzji dotyczących wyboru zawodu, pracy/zatrudnienia,
- nabywania nowych lub rozszerzania już posiadanych kompetencji zawodowych,
- zmiany kwalifikacji zawodowych zgodnie z potrzebami rynku pracy,
- dopasowywania treści szkoleń kontraktowanych przez urzędy pracy do potrzeb rynku pracy.

Wsparcie dla różnych grup interesariuszy w zakresie:

- poradnictwa i doradztwa zawodowego,
- tworzenia i aktualizacji ofert szkoleniowych dla rynku pracy,
- dostosowania oferty kształcenia zawodowego do wymagań rynku pracy,
- tworzenia i aktualizacji opisów stanowisk pracy,
- przygotowania lub aktualizacji opisu kwalifikacji rynkowych wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.